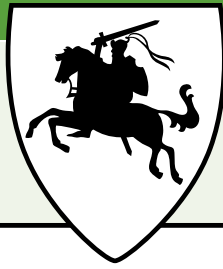

SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

ŽALGIRIS

Atitarnavęs policijai, tarnauja Tėvynei

Prieš vienuolika metų į pensiją išėjęs Marijampolės policijos komisariato Kriminalinių nusikaltimų skyriaus viršininkas Vladas Karčiauskas tarnybai atiduotus metus prisimena be nuoskaudų. Net ir tada, kai per trumpą laiką ištyręs painingą studentės nužudymo bylą atsidūrė ligoninėje, o metų seklio vardą gavo ne jis, o už nugaros stovėjęs jaunesnis pareigūnas. Visa tai atrodo nesvarbu, palyginti su tuo, ką daro dabar. Dabar jis tarnauja Tėvynei. Dalyvauja patriotiniuose renginiuose, moko jaunimą, fotografuoja istorijai. Bet būtų netiesa, jeigu tarnybos metai būtų praėję be pėdsako.

- Kodėl taip nualina darbas policijoje? - klausėme ekskomisaro Vlado KARČIAUSKO.

- Ir dabar policijoje pilvūzų dirba daug. Kadru skyriuje, štabe, ekonominėje policijoje gali ir šimtą metų tupėti. Padarei - gerai, nepadarei - dar geriau. Kriminalistų darbo laikas buvo neribotas. Atsakaiu ne tik už save, bet už visą savo skyrių. Manęs klausia, ar turėdamas dabar laiko skaitau kriminalinius romanus. Ne. Man jie per lėkšti. Per darbo metus ne tokių siužetų buvo. Vakaraus atsigulu ir prisimenu. Dėliuju vieną epizodą prie kito ir klausiu savęs, kodėl tada taip nepadariau. Įstrigo skaudi avarija Kazlų Rūdos savivaldybėje, per kurią žuvo į turgų automobilių pirkti vykę ukrainiečiai, o policininkai iškraustė jų kišenes ir paėmė pinigus. Ten klaidą padariau, tik prisiminiau ją pavėluotai.

- Ar liko galų, neištirtų sunkių nusikaltimų?

- Yra. Atsimenu juos kuo puikiausiai. Liko neištirta kvėpalų parduotuvės pardavėjos nužudymo byla, neatskleistos degalinėje nušauto vyro, laiptinėje nudurto prieštaringos reputacijos jauno vyro bylos. Kaip mazgote per veidą tėske neatkleistas pačiame miesto centre baltą dieną jaunos moters nužudymas. Sulėkė tyrėjai iš Vilniaus, Kauno. Kaip karvių banda sutrypė nusikaltimo vietą. Turbūt galvojo, viskas čia bus lengva, šlovę prisiims. Klausiu, kas kvietė, ko lendate. Sutrypė viską, o paskui - dirbk tu. Lengvų įkalčių neradę, visi suėjo į kabinetus. Kūrė, būrė, o aš toliau dirbau. Priėjau prie nuomonės, kad nužudymo raktas veda į meilės reikalus. Pasiukviečiau moters artimuosius į kabinetą ir pasakiau, kad gal tai jiems ir nemalonu, bet kitos versijos aš neturiu. Man, kaip kunigui, jie turi sakyti viską, ką žino. Niekas man nieko nesakė, tik nuėjo pas komisariato valdžią ir paskundė, kad įžeidžiau šeimos jausmus. Jie nebuvo atviri su tyrėjais, tuo mūsų darbas ir baigėsi. Girdėjosi, kvailas, nežino, ką daro. Laukiau, gal atsiras protingesnių. Neatsirado. Bet ir tęsti niekas neprašė. Mano supratimu, niekas svetimas neatėjo, tik pažįstamas. Konfliktas tarp poros greičiausiai įvyko spontaniškai, neplanuotai, iš nevilties. Jeigu tos nelemtos žirkklės

rankose nebūtų persilenkusios, moteris būtų likusi gyva. Kai nelaimė įvyko, vyras išėjo. Kruvinomis rankomis uždare duris. Kiemais jis nuslinko į vieną kavinę, nusiplovė rankas ir dingo. Niekas daugiau jo čia nesutiko. Pažinau jį. Jaunas, gražus, laisvas. Viskas apie įtariamąjį yra mano surašyta operatyvinėje byloje. Įtariamojo pomėgiai, charakteristika, apkalbos. Tik pavardės nėra. Ta byla man neišeina iš galvos. Vis laukiu, gal kada ją atsivers ir paprašys padėti.

pradykinėja. Už ką būsi patenkintas? Bet labai gerai sugyvenau su savo tarnybos vyrais ir su vadais. Buvo tokia nusikaltimų banga užplaukusi - stabdydavo nusikaltėliai krovinius automobilius, pririšdavo vairuotoją prie medžio, o patys tuo metu krovinį nukraudavo. Aiškintis tai buvo ne mūsų, nusikaltimų tyrimo, o organizuotų nusikaltimų tyrimo skyriaus darbas. Kartą gautas pranešimas, kad prie Igliskėlių vairuotoją sumušė, išvilko iš kabinos, pririšo prie medžio,

nus kurdavau. Su kolegomis? Su kuriais ryšiai buvo geri, tie ir išliko. Tie, kurie dirbo su manimi kaip dėl prievolės, žinoma, džiaugiasi manimi atsikratę. (Juokiasi.)

- Gal svarstėte išėjęs į pensiją dirbti privačiu sekliu?

- Jokia galybe ne. Užtenka. Dabar žmona dirba valstybinį darbą. Kol aš dirbau be tvarkaraščių, ji vaikais rūpinosi. Vaikai jau užaugę. Namus tvarkau, augalus sode laisčiau, agurkus konservuoju. Kartais

dalyvauju. Kokie tik vyksta. Į užsienį važiuavau todėl, kad neįstengiau namo iš uždarbčio pasistatyti. Lipdavau iš lėktuvo ir galvodavau: krisiu ant kelių ir žemę išbučiuosiu. Oras, kvapai pas mus atrodė mielesni. Man labai gera Lietuvoje, čia visko pakanka. Jeigu žmogus nori dirbti, dirbs ir Tėvyneje. Tie, kurie čia nepritapo, ir ten nepritampa. Kai grįžau, su buvusiais pareigūnais, daugiausia kauniečiais, pradėjome rinkti labdarą. Rinkdavome ir atiduodavome labdaros organizacijoms. Pamatė, kad niekam to nereikia, siūsdavome ukrainiečiams. Kai Ukrainoje kilo karas, rinkdavome pinigus, pirkdavome viską, ko reikia kariuomenei, ir siūsdavome.

- Atsinešėte net šešis pažymėjimus su skirtingų organizacijų pavadinimais. Visoms joms priklausote? Kuri svarbiausia?

- Atsargos karininkų sąjungos kapitonas, Laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjungos, Nepriklausomybės gynėjų sąjungos, Policijos veteranų asociacijos, Šaulių sąjungos narys, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris - visos man yra svarbios. Nepriklausomybės gynėjų, per pučą pasiruošusių ginti trapią mūsų laisvę, nėra daug. Tuomet Marijampolėje su „Niva“ važinėjau, savivaldybę saugojau. Ir ginkluotę. Mums visiems, vyresniesiems policininkams, išdalijo. Galvojome, jei policiją užims, bent automatai, racijos liks. Parsivežiau savo dalį, po sofa sukiašau, o žmona verkia: sūnus vos metų, o jis ginklus į namus tempia.

Važiuoju į visus Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjungos sąskrydžius. Kiekvieną mėnesį jie vyksta vis kituose miestuose. Į žygius neinu, budžiu postuose, apsirėngęs vis kita uniforma, ir registruoju dalyvius. Priklausomai nuo situacijos rengiuosi tautiniais drabužiais, šaulio, saugumiečio, Lietuvos partizanų, stribų apranga. Visas jas turiu. Gavau, susitvarkiau, nusipirkau, pasisiuvau.

- Ar domisi jaunimas tuo, ką jiems norite parodyti, mokote?

- Domisi. Daugiausia pėsčiųjų žygiuose atkreipiamas dėmesys į partizanų kelius. Taip jie ir vadinasi - žygiai „Protėvių valdovų ir partizanų kovų keliais“. Viename žygyje apsirėngiau suvalkietišku tautiniu kostiumu, pasiėmiau spragilą. Žiūri jaunuliai akis išpūtę. Tautinius drabužius atpažįsta, o spragilo - jau ne. Kai mano karta augo, mes puikiausiai žinojome spragilą, visus lietuvių darbo įrankius. Pas močiutę spragilai buvo. Ar vaikus mokyklose dar moko, kuo protėviai dirbo? Manau, mažai. Turėdamas laiko, pradėjau fotografuoti senas sodybas. Važinėju po kaimus ir fotografuoju. Žinau, kad praeis dar 5-10 metų ir jų nebus. Sūnus programuotojas į fotoaparata man įdėjo atmintinę, kurioje telpa 2 tūkst. nuotraukų. Užpildysiu visą ir duosiu istorikui įvertinti. Gal ir parodą padarysiu. Noriu spėti kuo daugiau nuotraukų padaryti.

▶ Man labai gera Lietuvoje, čia visko pakanka. Tie, kurie čia nepritapo, ir ten nepritampa

Kazimiero Linkevičiaus nuotr.

- Ar tokie dalykai krenta ant širdies?

- Jeigu viską esi padaręs, ne. Mes, kriminalistai, darydavome viską, kas mūsų galiose. Žinau, kad aiškindamiesi nušauto degalinėje žmogaus bylą atlikome viską, bet jie nepadare savo darbo. Neskyrė ekspertizių, nedarė telefonų paklausymų. Rankos nusvyra, kai dieną naktį vargsti, o turi paleisti įtariamąjį. Pasiuskite, pagalvoji. Aš ir taip septynerius metus bylinėjausi. Du mano kareivius nuteisė, o mane išteisino. Senukai tąkart buvo užpulti. Įtarėme vieną studentą, liepiau jį surasti. Naktį vyras skambina, rado. Patvirtinti jaunuolio alibi viena kriminalistų grupė išvažiavo į kitą rajoną, o jis tuo metu sėdėjo su kitais kriminalistais kabinete. Pasiskundė, neva viršijome savo galias. Mums buvo iškeltos bylos.

- Kas tie „jie“? Kas trukdė?

- Daugiausia prokuratūra. O kiek mane skūsdavo tie patys policininkai, vyko konkurencija. Tuo metu buvau atsakingas už naktinių budėjimų grafikus ir skirdavau atidirbti naktimis tiems, kurie dieną

o patys tuo metu tuštino priekabą. Visą dieną kolegos aiškinosi, bet galai nesusiriša. Vienas iš policijos vadų tada liepė man vairuotoją apklausti. Gal tas žmogus buvo jau palaužtas, pavargęs, gal kitu žvilgsniu į situaciją žiūrėjau, bet man jis per pusvalandį prisipažino nusikaltimą imitavęs. Kitą dieną viršininkų išbarti „organizuotieji“ jau žodžiais su manimi kaposiasi. Yra tekę ir „ekonomistų“ rūstybę užsitraukti, nes sugėdino, kad nesugebėjo išgauti pažymų klastotojų bendrininkės prisipažinimo, o man pavyko. Man tai kas, tegul pyksta, aš darbą dirbau ne dėl garbės.

- Kaip susitikus bendrauti su tais, kuriuos pasiuntei už grotų? O su kolegomis?

- Man su „žulikais“ dabar lengviau bendrauti. Susitinkame, sveikinamės, pasikalbame. Visada jiems sakydavau: tu man protą knisi, ir aš tau tą patį. Bet visada ir duodavau galimybę taikytis arba daryti taip, kad žala nuskriaustajam būtų atlyginta. Tiek taktikos darbas policijoje reikalaujavo, kad galva ratais eidavo. Naktimis neužmigdavau, pla-

palekiu į Kaliningradą šeimai benzino. Mąstau, kaip visi laisvi žmonės, kaip pigiau išgyventi. Namą sode užbaigiau savomis rankomis, prieš tai pinigų užsidirbęs. Išėjęs į pensiją, keletą metų važinėjau su broliais į Daniją. Remontavome turtuolių namus. Statybų pagrindų aš ir taip mokėjau, bet dirbdamas su kitais lietuviais išmokau apdailos. Niekam taip gerai nepakliuvo, kaip man. Vienas turtuolis, išgirdęs, kad buvau komisaras, su manimi ir elgėsi kaip su komisaru. Jis manimi pasitikėjo. Man ten tikrai gerai buvo.

- Jei taip gerai, ar nekilo mintis pasiimti šeimą ir įsikurti ilgiau?

- Tikrai ne. Mane labai gimtine traukė. Ką pinigai reiškia, jei negali gyventi ten, kur gimei? Kol dar nebuvau apsisprendęs, dukte sakydavo: tu vis išvažiuoji ir išvažiuoji, tėtė. Ji buvo teisi. Ar man to reikia? Užsidirbau pensiją pragyvenimui. Iš uždarbčio užsienyje namą pasistačiau, o dabar visą laiką skiriu šeimai ir Tėvynei. Įstojau į vieną sąjungą, kitą. Visuose patriotiniuose renginiuose